

взаємодії різних видів транспорту. В аграрному секторі це, зокрема автомобільний, залізничний, річковий, морський транспорт. Слід зазначити, що в умовах недостатньої розвиненості транспортної та логістичної інфраструктури продуктивність і ефективність транспортного комплексу країни знижується.

Таким чином, глобалізація світової економіки та інтенсивне формування міжнародних транспортних коридорів визначають тенденції розвитку транспортно-логістичного обслуговування в Україні. Це проявляється в централізації та кооперації транспортно-експедиційних компаній, посиленні їх взаємодії із різними видами транспорту, диверсифікації діяльності транспортних фірм. В зазначених умовах ефективне обслуговування всіх учасників транспортно-логістичного процесу передбачає інтенсифікацію процесів створення логістичних центрів, здатних забезпечити взаємодію різних видів транспорту. Саме глобальні логістичні системи та центри дозволяють знаходити найбільш продуктивні варіанти та форми організації товарних ринків та матеріальних потоків.

Одержано 19.04.2019

ПРЕДСТАВНИКИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

УДК 341.171

Ігор Сергійович УВАРОВ,

студент групи ЮМП-51

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Тітов Є. Б.

ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ СВОБОДИ РУХУ КАПІТАЛУ В ЄС

Свобода руху капіталу у сукупності зі свободою руху товарів, свободою руху осіб та свободою надання послуг утворюють принципи внутрішнього ринку, так звані «економічні свободи» Європейського Союзу (далі – ЄС).

З метою реалізації свободи руху товарів, осіб, послуг та капіталів у межах ЄС відбулось утворення внутрішнього економічного простору. Передбачено, що така реалізація відбуватиметься шляхом подолання будь-яких перешкод, які фактично існують та гіпотетично можуть виникнути у відносинах між державами-членами ЄС.

Простір без внутрішніх кордонів, у межах якого реально забезпечено економічні свободи ЄС являє собою внутрішній ринок відповідно до ст. 14 Договору про заснування Європейської Спільноти 1957 р. (далі – ДЄС 1957 р.).

Концепція внутрішнього ринку являє собою відносно сучасний погляд на економічну інтеграцію у межах ЄС. Вперше, цю концепцію яку було закріплено в ДЄС 1957 р. одночасно з прийняттям у 1986 р. Єдиного Європейського

Акта. Так, початкова версія Договору про створення Європейської економічної спільноти жодним чином не передбачала будь-якого формального обов'язку забезпечення свободи руху капіталу. У положеннях ст. 67 зазначеного Договору передбачалось лише забезпечення належного функціонування спільного ринку у необхідних об'ємах. Із подальшим розвитком ліберальних тенденцій свободі руху капіталу сприяли багато факторів, серед яких на особливу увагу заслуговує саме розробка і прийняття Програми Європейської комісії стосовно лібералізації свободи руху капіталу з метою стимуляції інтеграційних процесів у межах Європейського ринку, а також координації фінансової і грошової політик. Зазначена програма передбачала три категорії заходів, пов'язаних із прогресивною лібералізацією руху капіталу: 1) операції з капіталом, які опосередковано іншими свободами внутрішнього ринку; 2) операції на ринку цінних паперів та 3) операції з приводу кредитування.

У зв'язку з набранням чинності в 1987 р. Єдиним Європейським Актом, який передбачав подальше розширення міжнародно-правової бази економічної інтеграції, із наступним оформленням концепції єдиного ринку в 1993 р. норми, що регулювали свободу руху капіталів і платежів за ДЕС 1957 р. було принципово змінено за результатами прийняття Маастрихтського договору, який фактично відміняв обмеження свободи руху капіталу та платежів між державами-членами ЄС а також між державами-членами ЄС і третіми країнами. Амстердамський договір 1997 р., підписаний державами-членами ЄС, не вносив суттєвих змін до норм, що забезпечують правове регулювання свободи руху капіталу, окрім незначних редакційних правок. Діюча на сьогодні ст. 63 Договору про функціонування Європейського Союзу містить пряму заборону щодо обмеження руху капіталу між державами-членами ЄС та між державами-членами ЄС і третіми країнами.

Окрім положень ст. 3 ДЕС, норми-регулятори принципу Свободи руху капіталу, отримали докладне закріплення в положеннях глави 4 розділу III зазначеного Договору. А саме, в п. 1 ст. 56 ДЕС встановлено, що в межах положень цієї глави, всі обмеження на рух капіталу між державами-членами і третіми країнами підлягають забороні. Основоположні засади свободи руху капіталу, закріплені в ДЕС, отримали подальший розвиток з подальшою деталізацією у нормах вторинного права ЄС.

Першою директивою присвяченою свободі руху капіталу, була Директива про застосування ст. 67 Договору про заснування ЄЕС. Згодом зазначену директиву було доповнено Директивою 88/361 про застосування ст. 67 Римського договору. Крім цього, було прийнято низку актів, спрямованих на реалізацію принципу свободи руху капіталу в різноманітних сферах фінансових послуг, серед яких: Директива 89/117 про обов'язки філій кредитних організацій й фінансових інститутів щорічно публікувати фінансову звітність, Директива 97/9 щодо схем гарантування виплат компенсацій інвесторам, Директива 98/26 про встановлення системи платежів й цінних паперів, Регламент 2157/2001 про статут європейської компанії, Директива про допоміжні фінансові заходи, Директива про сплату за послуги на внутрішньому ринку.

Після набуття чинності Лісабонською угодою 1 грудня 2009 року, якою було доповнено засновницькі договори – Договір про ЄС й Договір про функціонування ЄС, правове регулювання правовідносин у фінансовому секторі вийшло на новий етап розвитку. Відтепер Європейський Союз продовжує поступовий розвиток, спрямований на об'єднання держав-учасниць із використанням вдосконаленої правової бази: на основі Договору про ЄС і Договору про функціонування ЄС.

З урахуванням вищевикладеного, можемо зробити висновок, що питання стосовно свободи руху капіталу в ЄС регламентовано у положеннях низки актів, прийнятих в межах ЄС, зокрема, нормах первинного і вторинного права, а також у правозастосовній практиці Суду ЄС.

Одержано 21.04.2019

